

Μπέκετ σε σύγχρονη βερσιόν... ο τελευταίος “τραγικός ποιητής” του εικοστού αιώνα εμπνέει τους σύγχρονους δραματουργούς.

Αναρτήθηκε στις [12/19/2017](#) από τον/τήν [kbouras](#)

Splinters

7 μονόπρακτα της Νίνας Ράπη

Στο θέατρο ΑΡΓΩ.

από τον ποιητή, θεατρολόγο και κριτικό Κωνσταντίνο Μπούρα

Χαίρομαι που επιτέλους περάσαμε από τον homo erectus των προπολεμικών και μεταπολεμικών ηθογραφιών και «ρεαλιστικών» δραματιδίων που καθρέφτιζαν μια πραγματικότητα προκατακλυσμαία κι επιτάχυναν την μετάδοση του επικρατέστερου ιδεολογήματος «το δίκιο του ισχυροτέρου», «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» και διάφορες άλλες ανώμαλες καταστάσεις που εύρισκαν πάντα μερικούς macho φασίστες αυτόκλητους υπερασπιστές και διαιωνιστές του είδους της βλακειάς τους...

Παρακολουθώντας τα 7 μονόπρακτα της Νίνας Ράπη στο Θέατρο Αργώ που μπήκε δυναμικά στην πολιτιστική μας ζωή και την περίφημη περιρρέουσα ατμόσφαιρα γύρω από το Λυκαβηττό, σκέφτηκα πως ο homo sapiens μετεξελίχθηκε τα τελευταία 30 χρόνια σε homo intellectus eruditus κι αυτό, όσο κι αν ακούγεται σχολαστικό, μας αρέσει και μας ανακουφίζει από φόβους και τρόμους ενός παρελθόντος εφιαλτικού (με δύο παγκοσμίους πολέμους, φρικιαστικά ολοκαυτώματα, βάρβαρες εθνοκαθάρσεις, πυρηνικές καταστροφές και άλλα αηδή και αειδή...).

Ο καινούργιος «μορφωμένος» τύπος διανοούμενου της έμπρακτης ενσυναίσθησης, της κατανόησης, της ανεκτικότητας, της συμπάθειας και της αλληλεγγύης, θέτει της βάσης για μια καινούργια Αναγέννηση που θα ανατείλει μέσα από τα βένθεα του τεχνολογικού Μεσαίωνα που βιώνουμε και δεν μας αφορά, παρά ελάχιστα...

Πέρα κι από τον Μπέκετ, με δόσεις Πίντερ, βαθιά επηρεασμένη από το αγγλοσαξωνικό θέατρο και τη Λογοτεχνία εν γένει, η δασκάλα Νίνα Ράπη εξερευνά το υπαρξιακό κενό στις διαπροσωπικές σχέσεις, χωρίς ίχνος μεσογειακής συναισθηματικότητας και με την ψυχρή αποστασιοποίηση των «Βορείων» που τα βλέπουν όλα κάπως «μηχανιστικά» και διατηρούν την ψυχραιμία τους ο,τιδήποτε κι αν συμβαίνει. Το πολύ-πολύ να αυτοκτονήσουν ως μια έσχατη πράξη αμφισβήτησης κάθε Αρχής, Λογικής και Συνεκτικότητας του ορατού κόσμου και του σύμπαντος εν γένει...

Σε αυτό το «κιάρο-σκούρο» κινούνται όλοι οι από-προσωποποιημένοι διάλογοί της, σκηνοθετημένοι έξυπνα από τον Αλέξανδρο Μιχαήλ, που με την τεχνική της συνεκφώνησης και της ενορχηστρωμένης διολίσθησης των ομιλούντων επί σκηνής προσώπων, απαλείφει κάθε υπόνοια ταύτισης με «χαρακτήρες» και «αντι-ήρωες», οι οποίοι σαφώς και δεν υπάρχουν στο δραματικό σύμπαν της Νίνας Ράπη. Τα πρόσωπά της επί σκηνής μοιάζουν προσωπεία, χωρίς ίχνος ζωής μέσα τους, παρά μόνον η ασίγαστη, ακατάπαυστη, μηχανιστική, μιμητική και διόλου πρωτότυπη νοητική τους υπερ-εργασία πάνω σε μοτίβα και δρόμους που χάραξαν άλλοτε κάποιοι πρωτοπόροι και τα είπαν ενδεχομένως και καλύτερα από εμάς τους συνεχιστές τους.

Η μεταμοντέρνα ελευθερία της υποκατάστασης άνευ διακρίσεων, σπάει μεν τα στερεότυπα και μας καθιστά απαγορευτικές τις όποιες προκαταλήψεις, όμως ταυτοχρόνως μας στερεί την ατομικότητά μας και μας καθιστά φερέφωνα, κούκλες που αναμασούν τα ίδια και τα ίδια μαγνητοφωνημένα λόγια, από τα σπήλαια κι εντεύθεν. Από αυτή την άποψη τα μόνα όντα που έχουν να μας πουν ίσως κάτι να είναι τα αυτιστικά παιδιά, που σωμαίνονται, απαξιώνοντας να μπουν στον πιθηκοειδή χορό των ψευδαισθήσεων και των διανοημάτων μας.

Βεβαίως ο άνθρωπος ως κούκλα είναι ένα ιδιαίτερα αβανταδόρικο θεατρικό εργαλείο κι αυτό το συλλαμβάνει ιδιοφυώς η καταξιωμένη πλέον δραματική συγγραφέας Νίνα Ράπη, δίνοντας στον σκηνοθέτη καλή πάσα για μια γρήγορη, αντι-σωματική, αντι-υλιστική performance, όπου οι άνθρωποι κάνουν έρωτα εξ αποστάσεως χωρίς καν να κοιτάζονται, εξομολογούνται χωρίς να αντικρύζουν τον άλλον, παρά μόνον έναν θολό καθρέφτη στο θολό χωροχρονικό α-συνεχές και παλεύουν με τα φαντάσματά τους με έναν τρόπο που δεν τους κάνει τραγικούς, ούτε καν τραγικωμικούς, αλλά αφαιρέσεις, νοητικές προσωρινές κατασκευές σε ένα ιδεοθέατρο φευγαλέο και θνησιγενές που δεν έχει κάποια ομοιότητα με το σκηνικό στην τσεχωφική λίμνη όπου σκοτώνονται δύο γλάροι. Στο έργο αυτό της Ράπη δεν σκοτώνεται και δεν αυτοκτονεί κανείς, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν υπάρχει, παρά μόνο μέσα στο καλογραμμένο "ich drama" μιας σύγχρονης διανοούμενης που προοιωνίζει την απατηλή ομοιομορφία μέσα στην ετερότητα ενός μέλλοντος ισοπεδωμένου από πραγματικά ζώδια, αιλουροειδή, πιθηκοειδή κι ερπετοειδή «συναισθήματα». Φαίνεται πως ο άλλοτε πανίσχυρος «ερπετοειδής εγκέφαλος» αρχίζει να ατροφεί και σε λίγο θα επηρεάζουμε με τη σκέψη, ακίνητοι, ακούνητοι κι αμετακίνητοι μακρινά ηλεκτρονικά ρομποτοειδή, χωρίς καν να έχουμε την ανάγκη για πληκτρολόγια (αυτά τουλάχιστον είχαν μια κάποια ομοιότητα με τα κλειδοκύμβαλα) ούτε καν οθόνες αφής (απαγορευμένη αίσθηση, πρωτόγονη!!!)... Φαίνεται πως το μέλλον που οραματίζεται η σύγχρονη διανοήση και η πρωτοπορία της Τέχνης είναι τόσο μηχανιστικό που το μελόδραμα αποκλείεται, το αστικό δράμα καταντά γελοίο και η τραγωδία, η ΑΛΗΘΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ θα είναι πως δεν θα κατανοούμε καν την γελοιότητα του πράγματος, αφού θα νομίζουμε πως είμαστε πρωτότυποι ενώ στην πραγματικότητα θα επαναλαμβάνουμε άκριτα μοτίβα, συμπεριφορές και θα μιμούμαστε καταστάσεις προ πολλού εγγεγραμμένες στα κύτταρά μας.

Από αυτή την άποψη το θέατρο της Νίνας Ράπη πρέπει να προσεχθεί, όχι ως ευπώλητη παραδοξολογία κι αναβίωση του «παράλογου», αλλά ως προπομπός ενός ρομποτοειδούς μέλλοντος όπου ο Homo Sapiens θα φαντάζει homo erectus και ο homo intellectus eruditus θα έχει δύο ή τρία εξειδικευμένα διδακτορικά, θα συσσωρεύει γνώσεις, θα απομακρύνεται όμως ολοένα από την αληθινή Γνώση, που μόνον ο Αναγεννησιακός πανεπιστημίων και οι αρχαίοι προσωκρατικοί φιλόσοφοι-ποιητές κατείχαν και μοιράζονταν με τους άλλους, άλλοτε με «σκοτεινό» κι άλλοτε με πασιφανώς κατανοητό τρόπο.

Η Νίνα Ράπη, μας στήνει έναν καθρέφτη για να δούμε τον γκρεμό στο δρολάπι που στριμωχτήκαμε τόσα δεκατομμύρια άνθρωποι, χωρίς να συναποτελούμε κι αυτοκλήτως «Ανθρωπότητα».

Και μόνον για το φιλοσοφικόν βάθος που χάσκει κάτω από το κείμενο αξίζει να δει κανείς αυτή την παράσταση με άξιους ηθοποιούς, που συμπληρώνουν με τα καλογυμνασμένα σώματά τους την ελλείπουσα σωματικότητα των μπρεκετικών αυτών μονοπράκτων τής Νίνας Ράπη.

Συμπαθητική και άψογη όπως πάντα η έκδοση του έργου από την Αθηνά Σοκόλη, που μαζί με τις εκδόσεις Κάπα μονοπωλούν σχεδόν το γουτεμβέργιο αποτύπωμα ανεβασμένων θεατρικών του σήμερα (και του αύριο, κατά πάσαν πιθανότητα).

Κωνσταντίνος Μπούρας

www.konstantinosbouras.gr

Info:

<http://argotheater.gr/splinters/>

A SMALL ARGO FULL OF ART